

Máj

SVIATOSŤ KRSTU

V

PANNA MÁRIA - NAŠA MAMA

Jedným z veľkých veľkonočných darov, ktoré nám Pán zanechal, je Panna Mária. „Žena, hľa tvoj syn!“ – „Hľa, Tvoja Matka!“ Tieto slová Pán Ježiš povedal z kríža svojej matke Márii a učeníkovi Jánovi, ktorý v tej chvíli zastupoval nás všetkých. Panna Mária spolupracovala na zrození Cirkvi a stala sa tak Matkou všetkých ľudí a národov. Aj my si ju máme, tak ako Ján, vziať „k sebe“, do svojho domu, do svojej rodiny (porov. Jn 19, 26-27).

Tak, ako sa Panna Mária darovala svojmu Synovi, priviedla ho na svet, živila ho, starala sa o neho, sprevádzala ho, utešovala a spolu s ním aj trpela, tak to robí aj pre svoje deti, ktoré prijala pod krížom. Každému jednému človeku chce Mária sprostredkovať Boží život, spásu, preto môžeme povedať, že Mária je tá, ktorá ľudí privádza do Cirkvi a ku sviatostiam.

Mária je predobraz Cirkvi, alebo inak povedané, Cirkev je pokračovaním toho, čo sa udialo v Márii: ten istý Duch, ktorý splodil Krista v lone Panny Márie, plodí Krista vo veriacich a robí z nich svoje mystické telo. Najhlbším dôvodom vtelenia a narodenia Pána Ježiša bolo všetko obnoviť, predovšetkým človeka. Narodenie Pána Ježiša z lona Panny Márie je začiatkom znovuzrodenia kresťanov. Ako hovorí sv. pápež Lev Veľký (+ 461) vo svojej slávnej vianočnej homílii: „Pre každého znovuzrodeného človeka je voda krstu tak trochu tým, čím bolo lono Panny Márie, v tom zmysle, že ten istý Duch, ktorý naplnil Pannu Máriu, naplňa vodu krstiteľnice.“ Máriino materstvo tak pokračuje v Cirkvi. Máriino lono je predobrazom lona Cirkvi. A aby Cirkev dobre chápala svoje duchovné materstvo, obracia svoj pohľad na Máriu.

PANNA MÁRIA PRI KRSTITEĽNICI

Už patristická tradícia vidí Pannu Máriu prítomnú pri krstnom prameni ako Matku každého nového kresťana. Ona, na ktorú zostúpil Duch Svätý, aby priviedla na svet Božieho Syna, je tam, kde sa z vody a Ducha rodí život Božích detí. Pri každej krstiteľnici Matky Cirkvi stojí Ježišova matka. Sv. pápež Ján Pavol II. k tejto téme povedal: „Pretože bola Panna Mária prítomná pri spásonosnej udalosti, je prítomná aj pri každej liturgickej činnosti. Je pri každej krstiteľnici, kde sa vo viere a v Duchu Svätom rodia údy mystického tela k božskému životu...“ (12. február 1984).

Obrad krstu detí preto obsahuje významné odkazy na Pannu Máriu, ktoré nám pomáhajú vnímať a ukazovať prítomnosť Matky pri svojich deťoch, ktoré sa znovuzrodia z vody a Ducha: vyzvanie Panny Márie v litániách; zmienka o Panne Márii vo Vyznaní viery; spomienka na Matku Pána v modlitbe pred požehnaním matky dieťaťa, ponuka priniesť dieťa k oltáru Matky Božej a zasvätiť jej ho.

NA CESTE K NOVÉMU ČLOVEKU

Prijatím sviatosti krstu sa začína pre kresťana nadprirodzený život z milosti. Rast a rozvoj života milosti počas celého nášho života na zemi až po blažené videnie Boha v nebi vychádza z krstu. Panna Mária nás nielen privádza k znovuzrodeniu v Kristovi, ale sprevádza nás na ceste každodenného obrátenia. Ona je opakom hriechu, pretože vždy hovorila Bohu „áno“, a teda v každom okamihu plnila Božiu vôľu. Ona je preto prítomná aj pri sviatosti birmovania ako tá, ktorá zjavuje, čo znamená žiť v poddajnosti Duchu Svätému a prihovára sa za všetkých birmovancov a pobirmovaných. Pri prijímaní Eucharistie nám Panna

Mária pomáha uznať reálnu prítomnosť toho, kto bol naozaj jej Syn a ktorého eucharistické telo je tajomne späté s telom panenskej Matky. Tiež nás učí žiť eucharisticky, teda vzdávať Bohu vďaky za všetky jeho dary a dobrodenia a zároveň sa stávať hostiou – čo znamená darovať sa, obetovať sa v prospech druhých.

Pannu Máriu preto môžeme prosiť aj za všetky prvoprijímajúce deti, zvlášť tie, ktoré počas mesiaca máj po prvý raz pristúpia ku svätej spovedi a prijmú do svojho srdca Pána Ježiša v Eucharistii. Je pekné, keď sa práve v tento deň zasvätia jej Nepoškvrnenému Srdcu, aby ona chránila a rozvíjala ich lásku k Ježišovi a pomáhala im uchovať si čisté srdce. Nezabúdajme preto privádzať naše deti na májové pobožnosti a pomôžme im vykonať si aj 9 prvých piatkov!

Náš duchovný život je preto často taký neradostný a vlačný, lebo tak málo vieme o jeho pôvode zo sviatosti krstu, alebo tieto vedomosti nie sú naplnené úprimnou vďakou a láskou. Ak stojí Mária pri krste, kedy sa v našich srdciach zrodí Kristus, je potrebné náš duchovný život zveriť práve jej, aby Kristus mohol v nás rásť a aby sme raz so sv. Pavlom mohli povedať: „Už nežijem ja, ale vo mne žije Kristus“ (Gal 2, 20).

BAPTISTÉRIUM SV. JÁNA

Baptistérium pri Bazilike sv. Jána v Lateráne – najstaršie dodnes zachované baptistérium (4. stor.) bolo dlho jedinou krstiteľnicou v celom Ríme. Od začiatku kresťanstva sa v Ríme krstilo v blízkosti tečúcej vody, teda napríklad v rieke, ako to dosvedčuje aj Tertulián, právnik a konvertita z druhého storočia, ktorý nás informuje o tom, že svätý Peter krstil v rieke Tiber (porov. De baptismo 2, 3). Počas takmer 300 rokov sa v Rímskej ríši vyskytlo desať období prenasledovania kresťanov. Akú veľkú radosť museli kresťania prežívať, keď mohli konečne vyznávať svoju vieru v Pána Ježiša a krstiť svoje deti bez strachu z prenasledovania!

Pôvodné baptistérium, ktoré dal postaviť cisár Konštantín, bola kruhová stavba, ktorá bola slávnostne otvorená niekedy medzi rokmi 320 a 325 n. l. Neskôr pápež Sixtus III. (432 – 440) zmenil tvar baptistéria na súčasný osemuholníkový pôdorys a stavba sa stala vzorom pre ostatné baptistéria v celom Taliansku (napríklad známe Baptistérium sv. Jána Krstiteľa vo Florencii). Typická rímska architektúra používala kruhový tvar na znázornenie dokonalosti a z tohto dôvodu sú staroveké mauzóleá kruhové, ako je napríklad Anjelský hrad v Ríme (mauzóleum cisára Hadriána). Osemuholníkový tvar predstavuje deň zmŕtvychvstania, pretože zmŕtvychvstalý Pán sa apoštolom zjavil na ôsmy deň, ktorý svätý Ján nazval „prvým dňom v týždni“ (Jn 20, 19; Sk 1,). Symbolickou osemuholníkového tvaru chce Cirkev zdôrazniť skutočnosť, že krstom vstupujeme do nového chrámu, do chrámu, ktorý bol otvorený Kristovým zmŕtvychvstaním. Ôsmy deň je zároveň dňom nového stvorenia, v ktorom človek môže opäť vstúpiť do večného života. Uprostred budovy baptistéria sa nachádza samotná krstiteľnica. Duch Svätý je vyobrazený v strede kupoly, postavenej na ôsmich mramorových stĺpoch, ktoré na vrchole spája biely mramorový trám. Naň dal Pápež Sixtus III. vyryť svoju krstnú katechézu, aj slová: „Pri tejto krstiteľnici Cirkev, naša matka, rodí zo svojho panenského lona deti, ktoré počala mocou Ducha Svätého.“

NAPOMENUTIE MAMY

Vo svojej homílii 13. mája 1982, keď pápež Ján Pavol II. navštívil Fatimu, aby sa Panne Márii poďakoval za zázračnú záchranu života, povedal: „*Fatimské poslanstvo je vo svojom podstatnom jadre výzvou na obrátenie a pokánie; ako v evanjéliu. ...*

Výzva na pokánie je materinská a zároveň silná a rozhodná.“ Boh prostredníctvom Panny Márie napomína ľudstvo, aby nemalo nič spoločného s apokalyptickým drakom, ale aby sa obrátilo k Bohu a utiekalo sa k Srdcu Panny Márie.

V čase, keď ľudia žijú v presvedčení, že za svoje hriechy a ľahostajnosť neponesú dôsledky, Panna Mária ohlasuje blížiace sa veľké utrpenie a prenasledovanie ako dôsledok úpadku ľudstva. Ale napriek všetkým slovám a znameniam sa ľudia neobrátili, naopak, sme svedkami ešte väčšieho morálneho úpadku. A preto výzva na obrátenie a pokánie je stále aktuálna. Panna Mária prosí fatimské deti: Luciú, Hyacintu a Františka, aby sme sa modlili a obetovali za obrátenie hriešnikov. Pápež Benedikt XVI. pri svojej návšteve Portugalska v roku 2010 povedal: „*Panna Mária prišla z neba, aby nám pripomenula pravdy evanjelia, zdroj nádeje pre ľudstvo, ktoré ochladlo v láske a stráca nádej v spásu. ... Klamal by sám seba ten, kto by si myslel, že prorocké poslanstvo Fatimy je ukončené.*“

Fatimská výzva platí preto aj nám! Zverujme, práve v tomto tzv. fatimskom mesiaci našej nebeskej Matke všetkých hľadajúcich, ktorí ešte nepoznajú Boha, tých, ktorí sa odvrátili od kresťanskej viery a zablúdili do siekt, špiritizmu, mágie, ezoteriky alebo dokonca do satanizmu. Taktiež jej odporúčajme všetkých, ktorí stratili vo svojom živote stálosť a správne nasmerovanie, ktorí upadli do rôznych druhov závislostí. Zverme jej materinskému srdcu všetkých, ktorí sa vydali zlou cestou a ako zločinci sú vo väzení. Panna Mária ako skutočná matka, má súciti s každým hriešnikom!

SYMBOL KRSTU – OLEJ

Pri krste sa používa čistý olivový olej. Požehná ho biskup na Zelený štvrtok pri svätej omši, ktorá sa volá „svätá omša svätenia olejov“. Pri krste sa olejom katechumenov pomaže hrud' dieťaťa. To má dvojakú symboliku. 1. Ako v bežnom živote má olej liečivé a hojivé účinky a človek sa potom cíti silnejší, tak krstom sa nám odpúšťa dedičný hriech a všetky hriechy, tzn. naša duša je „zahojená“ po hriechoch Kristovou milosťou. 2. V staroveku sa zvykli zápasníci natrieť olejom, aby boli šmykľaví a protivník ich nemohol chytiť. Pomazanie olejom pri

krste sa dáva po modlitbe, ktorá sa nazýva exorcizmus. V nej kňaz s vystretými rukami nad dieťaťom prosí Pána Boha, aby zbavil dieťa dedičného hriechu a chránil ho pred hriechom a útokmi zlého ducha. Inými slovami prosí, aby pôsobením Božej milosti bol pokrstený človek „šmykľavý“ a diabol ho nemohol chytiť. V tomto boji proti zlému sa tiež musíme utiekať k Panne Márii, ako jej potomstvo, o ktorom Písmo hovorí, že diablove rozšliape hlavu (porov. Gn 3,15).

Chceme tiež pripomenúť, že vo Svätom písme hebrejské slovo „Mesiáš“ doslova znamená „Pomazaný“. Grécky preklad slova „Pomazaný“ je „Kristus“. Vieme, že všetko sú to tituly Pána Ježiša. V Starom zákone bol predovšetkým kráľ a kňaz uvedený do úradu pomazaním olejom na hlavu (pozri napr. 1 Sam 16 o pomazaní Dávida za kráľa). Olej je teda aj symbolom pôsobenia Božieho Ducha, ktorého sme dostali pri sviatosti krstu. Nádherný je aj žalm 133, kde sa píše: „*Aké je dobré a milé, keď bratia žijú spoločne. Je to sťa vzácny olej na hlavu, čo steká na bradu, na Áronovu bradu, čo steká na okraj jeho rúcha.*“ Áron bol prvým kňazom Starého zákona, ktorého na Pánov príkaz pomazal jeho brat Mojžiš. Súčasťou jeho uvedenia do úradu kňaza bolo aj pomazanie olejom. Žalmista k vznešenej a svätej službe kňaza prirovnáva to, keď bratia – spoločenstvo žije vo vzájomnej harmónii. Nech aj naše rodiny, keďže sme boli pomazaní, sú vždy naplnené Božím Duchom pokoja, lásky a svornosti.

VEČNÉ TERAZ

Kardinál Hayes z New Yorku rozprával vo svojej kázni túto udalosť: Pred niekoľkými rokmi sa vrátil do katolíckej Cirkvi pán Thompsom. Jeho krok bol rozhodný a úprimný. Ale po návrate k viere ho trápila veľká vnútorná bolesť. Kým žil vzdialený od Cirkvi, nedovolil pokrstiť svoje deti. A medzitým mu zomrela jedna dcéra bez krstu. Táto vina mu ležala na duši ako obrovský balvan. Raz sa ma opýtal vo svojej krajnej úzkosti:

— *Čo by som mohol urobiť pre svoju dcéru?*

— *Modlite sa za svoje dieťa!*

— *Ale čo jej bude osožiť moja modlitba, keď umrela bez krstu?*

— *Aj tak sa modlite a odporúčajte svoju dcéru Božiemu milosrdenstvu!*

— *Ale čo možno čakať od Božieho milosrdenstva, ak na druhom svete už nejestvuje nijaký prostriedok spásy?*

— *Vari neviete, že u Boha nejestvuje ani minulosť ani budúcnosť, ale večné teraz?*

— *Teda moja dcéra sa ešte môže spasiť, ak sa za ňu budem dodatočne modliť?*

— *Slávnostne vás uisťujem, že Boh vie všetko a predvída aj vašu dodatočnú modlitbu. On už nejako zachráni vaše dieťa. Bohu vôbec nechýbajú prostriedky a cesty k spáse človeka, aj keď ich my nepoznáme.*

Pán Thompsom odišiel potešený a začal útočiť na nebo modlitbami za svoje dieťa. Na tento úmysel sa rozhodol modliť sa denne svätý ruženec. Dávno som zabudol na jeho návštevu, keď tu ku mne zavítala tento dobrý človek a s radosťou mi začne rozprávať:

— *Eminencia, nemodlil som sa zbytočne. Pán Boh zachránil moje dieťa. Je v nebi.*

Sprvoti som mal dojem, že je pomätený. On mi však začal vysvetľovať: Včera ma navštívila Betsy, naša bývala dlhoročná slúžka. Odišla od nás, keď mi umrela dcérka. Keď sa počas rozhovoru dozvedela, že som už katolíkom, radostne zvolala:

— *Aký dobrý je Pán Boh! Kolko rokov som sa modlila za vaše obrátenie!... A teraz viem, že ma Pán Boh vyslyšal... Potom sme hovorili o všeličom a samozrejme som jej povedal aj o svojej bolesti nad údelom mojej zosnulej dcéry.*

— *Ktojej dcéry, akej dcéry?* — pýtala sa udivene.

— *Myrtly, ktorú ste mali tak rada. Umrela bez krstu...*

— *Kto to hovorí, že zomrela bez krstu?*

— *Ja! Ja som nedovolil, aby ju pokrstili, hoci sa už blížil jej posledný okamih.*

— *Hej, hej! A vy si myslíte, že vaše zákazy všetci brali vážne?... Ja som na ne nedbala a dala som ju pokrstiť, prv ako by zomrela. Bolo to v predvečer Nanebovzatia Panny Márie, preto sme jej pri krste dali meno Mária.*

— *Je to možné?* — zvolal som ako bez seba.

— *Možné a isté, ako tu stojím* — potvrdila Betsy. — *Ak neveríte, choďte na faru... Tam vám vystavia jej krstný list.* Tu pán Thompsom vytiahol z vrečka dokument a podal mi ho. Keď som ho rozložil, zistil som, že je to krstný list, ktorý mu vystavili na fare. Na príhovor Panny Márie vzal teda Boh vrámci „večného teraz“ aj túto dodatočnú modlitbu otca na vedomie!

Mnohých rodičov sa bolestne dotýka smrť detí, ktoré nechceli alebo nestihli dať pokrstiť. Alebo čo tisíce nenarodených usmrtených detí? Dostanú sa do neba? Vo Svätom písme sa nič konkrétne o osude nepokrstených detí nedozvedáme. Teológovia sa už v minulosti zaoberali touto otázkou a ich najznámejšia teória bola, že tieto nepokrstené deti žijú na akomsi okraji neba tzv. *limbus puerorum* – a prežívajú tú prirodzenú blaženosť, ktorú mali Adam a Eva v raji. Treba povedať, že tento teologický názor sa nestal učením Cirkvi. Dnes sa oveľa viac zdôrazňuje veľké Božie milosrdenstvo. Boh miluje všetky svoje deti a hoci zviazal spásu so sviatosťou krstu, On sám svojimi sviatosťami viazaný nie je (porov. KKC 1257 a 1261). Okrem cesty sviatosti má aj cesty milosti (napr. pre tých, čo bez vlastného zavinenia nemali možnosť spoznať evanjelium a Cirkev, je to život podľa svedomia), a preto máme nádej, že aj pre nepokrstené deti má nebeský Otec spôsob, ako im darovať nebo!

KONKRÉTNE KROKY

1. Porozprávajte sa doma o význame oleja pri krste. Ukážte deťom „klzkosť“ oleja a vysvetlite im, že Pán Boh nám sviatosťami dáva silu, aby sa nás zlo nechtylo a my sme sa vyšmykli zlému.
2. Pomodlite sa za našich biskupov, aby boli vždy odvážnymi a múdrymi nástupcami apoštolov.
3. Pomodlite sa spolu Žalm 133 a proste o pokoj a porozumenie vo Vašej rodine.
4. Zverte a zasväťte seba a svoje rodiny Panne Márii, napr. trojnásobným Zdravas Mária.
5. Modlite sa tento mesiac v modlitbe ruženca a Loretánskych litánií za obrátenie tých, ktorí ešte nepoznajú pravdu o Ježišovi. Využime ponuku mariánskych pobožností.

NA PREHĽBENIE TÉMY

Katechizmus Katolíckej cirkvi: <https://dkc.kbs.sk/dkc.php?in=kkc1212>

Katechézy o sviatostiach: <https://www.youtube.com/@Katechezy>

3MK - 3 minúty katechizmu: https://www.youtube.com/watch?v=_gfwSqeIUBA&t=2s

Televízne duchovné cvičenia otca biskupa v Roku Fatimy 2017: <https://www.burv.sk/rok-fatimy>